

Маємо права

під час вагітності

Дізнайся про свої права під час вагітності,
щоб знати, як Ти захищена у сфері охорони
здоров'я на роботі та у громадських місцях.

www.fundacjamatecznik.pl

[f](#) / FundacjaMatecznik

[@](#) / fundacja_matecznik

ВАГІТНІСТЬ В ОХОРОНІ ЗДОРОВ'Я

Ведення вагітності

Як і кожній Польці, Тобі надається безкоштовна медична допомога під час вагітності. Незалежно від того, застрахована Ти чи ні. Твою вагітність може вести акушер-гінеколог або акушерка.

Примітка - якщо після пологів Ти хочеш скористуватися з т. зв. „besikowego”, перший візит до лікаря або акушерки повинен пройти до 10 тижня вагітності.

На безкоштовне медичне обслуговування в Польщі можуть також розраховувати і громадяни країн Євросоюзу (які мають підтвердження страхування) і жінки зі статусом біженця.

Безкоштовні обстеження і пільги

Якщо Твоя вагітність проводиться лікарем або акушеркою в рамках договору з Narodowym Funduszem Zdrowia - маєш право на ряд безкоштовних пільг і обстежень, це між іншим:

- УЗД,
- загальний аналіз крові та визначення групи крові,
- загальний аналіз сечі,
- визначення рівня глюкози,
- аналіз на ТТГ,
- оцінка ризику посилення симптомів депресії.

Їх повний каталог знайдеш в Організаційному стандарті перинатального догляду (далі: Стандарт)

ПРИМІТКА:

- Відповідно до Стандарту, УЗД не обов'язково проводити на кожному візиті. Ти маєш право на 3 УЗД до 40 тижня вагітності і на наступне - після передбачуваної дати пологів.
- Перше дослідження КТГ можеш зробити тільки після 40 тижня вагітності.

- Після 40 тижня вагітності повинно бути зроблено УЗД і КТГ, і при правильних результатах - повторюється через 7 днів. Рекомендована Стандартом госпіталізація повинна відбутися між 7 і 14 днем після передбачуваної дати пологів. Якщо Ти і дитина відчуваєте себе добре, вагітність може тривати цілих 42 тижні.
- Ти маєш право вибрати місце для пологів в умовах стаціонару (довільно вибраний заклад) або позалікарняно (наприклад, вдома).
- Запитай про можливість ознайомлення з обраним пологовим будинком і заповнення медичної документації ще до пологів.

Пренатальний скрінінг

Якщо в рік пологів Тобі виповнюється 35 років або є інші показання (наприклад, аномальне УЗД, вади у попередніх дітей, багаторазові викидні), Ти маєш право на додаткове безкоштовне обстеження в рамках Програми пренатальної діагностики, між іншим:

- тести крові,
- амніоцентез-взяття проби навколоплідних вод,
- біопсія хоріона.

План пренатального обстеження узгоджуєш з лікарем.

Додаткові пільги для здоров'я

- В аптеці Тебе обслуговують позачергово.
- Коли записуєшся до будь-якого фахівця, маєш право очікувати визначення дати прийому цього самого дня. Якщо це неможливо, постачальник послуг повинен знайти для Тебе інший термін протягом наступних 7 робочих днів.
- Маєш право на додаткові медичні послуги стоматолога і кращі матеріали стоматологічні. Варто використовувати період вагітності для безкоштовного лікування у стоматолога.

Допологове навчання та опіка сімейної акушерки

Безкоштовне допологове навчання надається Тобі з 21 тижня вагітності. Веде його акушерка (położna podstawowej opieki zdrowotnej, inaczej rodzinna lub środowiskowa). Зверни увагу, чи Твій лікар гінеколог направив Тебе до неї-це його обов'язок. Навчання повинно включати питання вагітності, пологів, післяпологового періоду та лактації. Та сама акушерка повинна відвідати Тебе після пологів в рамках патронажних візитів.

Детальніше про опіку сімейної акушерки дізнаєшся з нашої статті.

З підтримки сімейної акушерки можеш користатися на різних етапах життя, а не тільки в період вагітності. Прочитай нашу статтю на цю тему.

ВАГІТНІСТЬ І ТРУДОВЕ ПРАВО

Коли Ти вагітна, Ти повинна перевірити свої професійні обов'язки. Список робіт заборонених вагітним жінкам включає між іншим роботу:

- пов'язану з фізичним навантаженням,
- у примусовому положенні, стоячи більше 3 годин,
- у холодних, жарких умовах,
- при впливі шуму або вібрації, перепадів тиску та ін.

Врегульовується також питання про роботу за комп'ютером. Шкідливими вважаються роботи на посадах за моніторами-в цілому більше 8 годин на добу. Якщо працюєш за монітором, то кожні 50 хвилин у Тебе повинна бути перерва не менше 10 хвилин, які зараховуються в робочий час.

Що це означає для Твого роботодавця?

Він повинен забезпечити Тобі безпечні умови праці або звільнити від обов'язку його виконувати, але зі збереженням зарплати.

Якщо Ти працюєш за трудовим договором (na umowie o pracę), Ти являєшся співробітником на особливих умовах:

- Ти не повинна працювати понаднормово або в нічний час. Не можна без Твого дозволу делегувати Тебе за межі постійного місця роботи.
- Роботодавець зобов'язаний надати Тобі оплачуване звільнення з праці, щоб Ти могла зробити обстеження призначені лікарем, якщо не маєш можливості робити їх в неробочий час.
- Ти захищена від втрати роботи. Винятки становлять групові звільнення, банкрутство / ліквідація роботодавця, дисциплінарне звільнення, а також робота на заміну або на випробувальний термін коротший ніж 1 місяць.
- Трудовий договір (umowa o pracę), укладений на певний термін або на випробувальний термін, що перевищує один місяць, який може бути припинений після закінчення третього місяця вагітності, продовжується до дня пологів (виняток становить угода про заміну (umowa na zastępstwo)).

Крім того, як і будь-який з батьків, будучи вагітною, Ти можеш звернутися з проханням про дистанційну працю або індивідуальний розподіл робочого часу, щоб легше узгодити період вагітності або батьківства з виконанням обов'язків, пов'язаних з роботою.

ЛІКАРНЯНИЙ

При трудовому договорі

Лікарняний під час **вагітності становить 100% від зарплати** (а не як стандартно 80%) – лікарняний має бути позначено кодом В. Пам'ятай, що основою до нарахування розміру лікарняного є період останніх повних 30х місяців (тобто постійно відпрацьованих без жодних лікарняних).

Коли здійснюєш підприємницьку діяльність

Якщо Ти ведеш підприємницьку діяльність, також маєш право на лікарняний, якщо сплачувала страхові внески протягом мінімум 90 днів (ubezpieczenie chorobowe). Розмір лікарняного залежатиме від розміру оплачуваних внесків, бо, як підприємець, можеш платити вищі внески, ніж необхідний мінімум.

ЮРИДИЧНА ДОПОМОГА

Якщо сумніваєшся, скористайся безкоштовною юридичною допомогою. Пункти, що надають таку допомогу шукай на сторінках районних округів, а також на сайті darmowarpomocprawna.ms.gov.pl. Ти також можеш написати нам, тобто до Fundacji Matecznik.

Список пунктів безкоштовної юридичної допомоги

НЕ КОЖЕН ЗАКОН ХОРОШИЙ

„Обов'язок використовувати ремені безпеки не поширюється на (...) жінок в видимій вагітності.”
(Закон про дорожній рух)

Безумовно, не варто використовувати це право!

Для безпеки своєї і дитини належить завжди користуватися ременем безпеки, а в разі можливості використовувати спеціальні адаптери.

Джерела (станом на вересень 2023 р.):

1. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.
2. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie standardu organizacyjnego opieki okołoporodowej.
3. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 24 września 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej.
4. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 kwietnia 2017 r. w sprawie wykazu prac uciążliwych, niebezpiecznych lub szkodliwych dla zdrowia kobiet w ciąży i kobiet karmiących dziecko piersią.
5. Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy.
6. Ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej.
7. Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym.

**Ми навчаємо жінок, що вони
мають голос у пологовому залі,
і надаємо психологічну
та юридичну підтримку,
коли цей голос ніхто не слухає.**

**Хочеш дізнатися більше?
Ласкаво просимо на сайт
www.fundacjamatecznik.pl**

**Ти з Великопольська? Потрібна
юридична чи психологічна
підтримка? Напиши нам:
kontakt@fundacjamatecznik.pl**